

Magyar Szocialista Párt Országos Nyugdíjas Tagozata

<http://nyugdijastagozat.mszp.hu>

Tárgy: **Molnár Lajosné: Az én életem**
Feltöltés: 2014. november 7.
Forrás: MSZP Békés Megyei Nyugdíjas Tagozata

Az én életem, azaz hogyan lettem egyke gyerekből nagy családos dédnagymama?

Mit is írjak az én 87 évemből? Volt benne jó is, volt sok emlékezetes történet, volt bánat is stb. Az elmúlt 84 évre tudok visszaemlékezni. Miről is írjak? Olyan dologról fogok írni, ami ma is nagyon aktuális. Ma gyakran előjön az a téma, hogy kevés a gyerek. Miért kevés a gyerek? És milyenek a mai gyerekek? Ebből a szempontból fogom leírni az életem, példát mutatva azzal, hogy milyen körülmények között vállaltuk és neveltük gyermekeinket, hogyan éltük meg az elmúlt évtizedeket? Mert ma gyakran felvetődik a probléma, hogy anyagi okból, vagy szeretetből vállaljunk gyereket? Szeretetből, mert imádom a gyerekeket és vágyom utódokra. Legyen, akit életem végéig szeressek, és remélem, ő is szeretni fog. Kölcsönösen törődhetünk egymással.

No de miért születik most kevesebb gyerek? A pénz miatt? Hát áru lett a gyerek? Kiszámítom, mennyibe kerül a gyerek? Mi régen se számolgattuk, és most sem számolgatjuk. A gyereket magáért szeressem, ne az „áráért”!

És itt kezdődik az „én életem”.

Első gyerekek születtem a családba 1927-ben. Igen, a családba, egy földműves-napszámos apához, és egy háztartásbeli anyához. Ez volt akkor a hivatalos szülői titula. Egyke voltam, 14 évig. Akkor született meg Misu öcsém, akit nagyon imádtam. Sajnos ő fiatalon átköltözött az utcánk végébe, azaz a temetőbe. Tehát gyerekként nem volt testvérem, de még unokatestvérem sem. Ezt a hiányt senkinek nem mondtam, de belül éreztem, ami érzés sokáig kísért. Ehhez még hiányzott az is, hogy a polgári iskola és az egy éves kereskedelmi iskola után tovább akartam volna tanulni, de anyagi okok miatt nem lehetett. Elkezdtem dolgozni, és fiatalon férjhez is mentem. Vártuk a gyermekáldást, de nem jött!! Egy idő után kezdtem rájönni, hogy abból a házasságból nem is lesz gyermekem.

Változtak az idők, lehetett továbbtanulni. Lehetőségünk volt az életünk megváltoztatásához, a továbbtanulás, legalább próbaként. A próba bevált, a férjemmel együtt elindultunk a tanulás útján. Én bírtam, ő nem. Lazult a kapcsolatunk emiatt, a vége válás lett. Én főiskolás lettem, és 1953 tavaszán, a képviselőválasztások időszakában, az agitációs munka segítése idején, egy utcabálon kezdett kialakulni egy újabb kapcsolat, aminek a vége 1954 nyarán házasság lett. Ettől kezdve jött a remény a gyermekekre. Nem vetődött fel se bennünk, se a környezetünkben, hogy merjük-e vállalni a gyermeket tanulás mellett. És a pénz? Szüleink támogatni nem tudtak, volt mindkettőnknek ösztöndíja, ebből éltünk. A főiskola a házaspárok számára biztosított külön szobát a kollégiumok valamelyikében. Nem csak nekünk, másoknak is. A következő évben megérkezett az első gyermekünk, Lajos. A tanulás és a veszélyeztetett terhesség mellett is vállaltuk, mert nagyon vártuk már. A nevét a családi hagyomány szerint kapta, mivel az apja, és apai nagyapja is ezt a nevet viselte. A névadásban akkor az volt a divat, hogy az

elsősülött lányok-fiúk az anyjuk-apjuk nevét kapta. Egészséges volt, és ez volt a lényeg. Beszámolóimnak és vizsgáimnak mindig eleget tettem. Ebben sokat segített a férjem, és a csoporttársaink, akik szívesen pesztrálták csöpp fiunkat. Nem hiányzott semmink, boldogok voltunk.

A férjem 1956 februárjában végzett, és egy kis faluban helyezték el a Duna-Tisza közén. Én is követtem a kis Lajcsival, ott készítettem a „diploma-tervemet” az állami gazdaságban. Eljött az 1956/57-es tanév, és én áldott állapotban voltam ismét. 1956 szeptemberének végén megszületett második gyermekünk, Erzsike. Ő már a negyedik Erzsébet, engem is így neveznek, az anyai nagymamáját és dédnagyanyját is. A hagyományt mi is folytattuk. Így már volt egy fiú- és egy leánygyermekünk, és én voltam a világ legboldogabb Édesanyja. Megajándékozott a sorsom két egészséges gyermekkel, akiket szerethetek, elláthatok, nevelhetek, taníthatok, gondoskodhatok róluk. Igen ám, de jött 1956 októbere a maga zűrös eseményeivel. Mi a pusztaságban a két apró gyermekkel és a kétségbeeséssel. Mi lesz itt az új helyen, a vérzivatar közepén, kevés pénzzel, tartalékunk semmi, a szülők távol, stb.? A félelemtől és az izgalomtól a szülés után egy hónap múlva elapadt a tejem, a közelben bolt sem volt, hogy legalább az alapvető élelmiszereket megvegyem. Szerencsére a közelünkben lakó néhány család olyan összetartó volt, hogy segítették egymást, ahogy csak tudtuk. Tápszert nem volt, csöpp Erzsikémet úgy tudtam tejjel etetni, hogy egy 3 km-re lakó családtól, akiknek volt tehénük, hetente kaptam 2 liter tejet, és azt forraltam naponta, hogy meg ne romoljon, és azt adtam neki. A mostani árubőség mellett szinte belegondolni sem lehet az akkori állapotokra. Családi pótlék sem volt, hogy a kis ösztöndíjamat, meg a férjem kezdő fizetését egy kicsit kipótolhattuk volna. S íme a sors mégis úgy adta, hogy túléltek, és a helyzet is konszolidálódott.

1957 februárjában befejeztem a tanulást, diplomatervem is elkészült, agrármérnök lettem, és két aranyos gyerek Édesanyja - kint a világ szélén, áldott jó, segítőkész emberek között éltünk!

1958-ban eljött a nagy változás az életünkben. Járási székhelyre költöztünk a Duna-Tisza közén. Én községi mezőgazdasági felügyelő lettem, a férjem a járásnál dolgozott mezőgazdasági vonalon. Kaptunk bérlakást, berendeztük. Megbecsült emberek voltunk, jól éreztük magunkat. 1959-ben újra kelepelt a gölya. Ismét babát vártunk. Akkor már volt 12 hét szülési szabadság, 6 hét szülés előtt és 6 hét szülés után. A gyerekeknek volt bölcsőde, óvoda. Szeptemberben megszületett Julika, ő a hagyomány szerint az apai nagymamája után kapta a nevét. Várt gyerek volt, pedig akkoriban kezdett divatba jönni egyes helyeken az egyke korszak, vagy legfeljebb a kettő gyerek. Nagy boldogság volt látni, mikor a szülés után a férjem a két nagyobb gyermekünkkel bevonult meglátogatni minket. Hogy örültünk egymásnak! Hát így lett 3 gyermekem, és mellette diplomám. Érdemes volt tervezni, küzdeni, akarni, és persze dolgozni is mindnyájunknak.

1962-ben Békéscsabára, a szülői házba költöztünk. Édesapám akkor nagyon beteg volt, édesanyám is nagyon gyengült. Ezért döntött úgy a család, hogy hazaköltözzünk segíteni őket. Szerencsére rögtön kaptunk állást megyei hivatalokban a férjemmel. Én 20 évig dolgoztam ott, munkámért több kitüntetést is kaptam. Közben elvégeztem a Tanárképzőt is.

Itt Csabán 3 generációs családban nőttek fel a gyermekeink, amely szerintem jó hatással volt rájuk is és a szüleimre is. Édesapám és Édesanyám egészsége is helyreállt, megerősödtek, és tartalmas öregkort éltek. Édesapám 93 évesen, Édesanyám 90 évesen távozott örökre, maguk után nagy úrt hagyva az itt maradóknak. Sírjukhoz a közeli családtagok rendszeresen járnak, hasonlóan szeretett öcsém sírjához, aki 1963 nyarán hunyt el. Ezek a szélesebb családi kapcsolatok és események gyermekeinkre és unokáinkra is hatottak. Nem burok alatt nevelődtek.

No nincs ezzel befejezve. Bízom, benne, hogy a mi példánk termő talajra talált.

Ahogy múltak az évek, idővel felnőttek a gyermekeink. Tanultak, dolgoztak, családot alapítottak. 9 unokát ígértek, de a végén csak 8 született szépen sorban: 1978-ban (4.) Lajos, 1980-ban Tibor, 1981-ben Enikő, 1984-ben Rebeka és Ágnes, 1985-ben Dorottya, 1986-ban Péter és 1993-ban Zsófia. Mikor kicsik voltak, sokszor itt nyaraltak nálunk a kertés házban az unokák. Ha nem volt hely az ágyakban, a padlóra terítettük a dunyhát, hát ott még jobban szerettek aludni. Ma az unokákkal a kapcsolatunk továbbra is szoros, szinte nincs olyan nap, hogy valamelyik ne hívna, ne érdeklődne a hogylétünk felől. Minden születésnapon, névnapon és egyéb ünnepeken köszöntjük egymást. Ha segíteni kell, mindig készen állnak.

Felnőttek az unokák. Jelenleg nappali tagozaton csak Zsófi tanul, a többi 7 unoka dolgozik vagy esetleg épp GYES-en vagy GYED-en van. Nálunk a tudás mindig érték volt, a férjemnek is, nekem is több diplománk van. Feltehető, hogy a mi példánk hatott az unokákra is, mivel a 8 unokának összesen 7 diplomája van.

Igen, eljött az idő, hogy „kopogtatni kezdtek” a dédunokák. Igen, többen is vannak, jelenleg 8-an, akik ilyen sorrendben érkeztek: 2008-ban Danika, 2010-ben Marcika, 2012-ben Boglárka, 2013-ban Levente és Lilike, és az idén Frigyes, Boldizsár és Viktória. Hát a mai napig eddig tart a névsor, 19 vér szerinti utód: 9 fiú és 10 lány.

A közelmúltban tarthattuk Szanazugban a 60. házassági évfordulónkat, melyet a gyerekek és az unokák szerveztek. Ezen a mi nagy családuink - a gyerekek és párjaik, az unokák és párjaik valamint a dédunokák és mi ketten a férjemmel voltunk jelen, összesen 26-an (az egyik unokánk és párja Angliában él, rajtuk kívülálló okok miatt tudtak eljönni).

Hát ennyi volt az életem. Gyermekkoromat egykeként éltem meg, de végül nagycsaládos dédnagymama lettem. Ehhez akarat, sok munka és olyan természetű férj és gyerekek kellettek, mint nekem vannak. Számunkra sose a sok pénz volt a lényeges. Nem számoltuk, hogy mennyibe kerülnek a gyerekek. Úgy alakítottuk - és gyermekeink és unokáink jelenleg is úgy alakítják az életüket, hogy addig szabad nyújtózkodni, ameddig a takaró ér.

Hogy milyen szülők voltunk? Ezt ők tudják megmondani. Szemrehányást sohasem kaptunk. Az biztos, hogy nem teljesült minden álmunk, és gyermekeink összes álma sem. De megtanulták az életüket irányítani. Talán zárszónak annyit, hogy eddig egyik kezét sem engedték el, de ők is fogják a miénket. Bármikor jöhetnek hozzánk, és lehet, - ha az erőnk is bírja -, hogy a nyáron dédunoka-tábort szervezünk a kertés házunkban.

Békéscsaba, 2014. szeptember 17.

Tisztelettel:

Molnár Lajosné 87 éves nyugdíjas
5600 Békéscsaba
Tompa utca 58.